

అనహాయుని హాహాకారం

“శ్రీ విరించి”

ఒక గొంతు : నేను బ్రతికి చెడ్డ వాడిని ! ఈ ప్రపంచం అంటే నాకు తీరిని అనహయం పుట్టుకొస్తూన్నది.

మరో గొంతు : నువ్వెక్కడో పిచ్చివాడి లాగున్నావు. ప్రపంచం అంటే అనహయం పుట్టుకు రావడమేమిటి? స్వర్గంలో నన్నాయిన్ని సుఖాలు వుంటాయా అని అనుమానం కలుగుతూన్నది నాకు. యేమో గ్యారంటీ యివ్వలేను. ‘స్వర్గం’ మనం చూచామా యేమన్నానా? ఇది స్పష్టంగా కన్పిస్తూన్నది. ఇన్ని సుఖాలు! నాకు కర్మ సిద్ధాంతంలో యేమాత్రమో నమ్మకం వున్నది గనక చెబుతున్నాను. యీ సుఖాల మధ్య, యీ శోభాయమానమైన వస్తువుల మధ్య మనం వుంటాన్నామంటే ఏ పూర్వజన్మ సుకృతమో. ఏ పూర్వ పుణ్యాలకో ఫలంగా యీ ప్రపంచంలో ప్రేయూరాలిలో సుఖపడటానికి అవకాశం కలిగింది.

మొదటి గొంతు : అపు నీ ధోరణి! ఈ ధోరణిలో కొట్టుకు పోయేట్టున్నాను. నువు చెబుతూన్నది నీకు వర్తించవచ్చు. నాకొకర్మసిద్ధాంతాలు నచ్చవు. చూడు, నీ పేరేమిటో.

రెండో గొంతు : నా పేరు వైకుంఠరావులే.

మొదటి గొంతు : పేరులో యేమన్నదిలే. వైకుంఠరావు పేరుకేం నిక్షేపంలాటిది. కాని చూచావూ, వైకుంఠాన్ని గురించి ఆలోచించవు యీ ప్రాపంచిక సుఖాలలో మునిగిపోయి. నా పేయే అడక్కపోయినా చెబుతాను, నన్నంతా శ్రీనివాసరావు అంటారు. రకంవారిగా కొందరు వెధవనీ, కుంఠ అనీ, మూర్ఖుడనీ, పిలుస్తున్నారనుకో. ఉదాహరణ కోసమేగాని, నన్ను మెచ్చుకునే నాళ్ళు వున్నారు. అయితే యేం లాభం. పూరికే మెచ్చుకుంటే యేమయింది? ఒక్క ‘కౌసీ’ యివ్వ సంసిద్ధులెవరూలేరు. నన్ను గురించి నేను చెబుకుంటే బాగుండటాని.

వైకుంఠరావు : ఆదేమన్నమాట? ఎవర్ని గురించి వాళ్ళు చెబుకోకపోకే యెట్లా?

శ్రీనివాసరావు : పోనీ అట్లానేకౌసీ, మనోమాట- నువ్వు శ్రద్ధగా వింటున్నావు గనక చెబుతున్నాను. నేను- నేనంటే యెవరికీ శ్రద్ధలేదు. ఎవరూ నన్ను శ్రద్ధగా చూడరు. మర్యాద చెయ్యరు.

వై : నీమాట వింటూంటే నాకు ఆశ్చర్యంగా వుంది.

శ్రీ : ఎందుకు? నే చెబుతున్నది అక్షరాలా నిజం! కాకపోతే యెవరిచేతయినా అనిపించు, నన్ను మర్యాదగా చూస్తానని!

వై : అసలు నిన్నెందుకు మర్యాదగా చూడాలి? దానికితగ్గ అర్హత నీలోయేమున్నది?

శ్రీ : బాగుండే! మర్యాదగా చూడబడటానికీ నేనో మనిషి! బ్రహ్మ అందర్ని పుట్టించినట్టే పుట్టించాడు! మా జమిందారూ నేను వొక్క నిమిషం వ్యత్యాసంగా పుట్టామంటే! ఒక్క నిమిషానికే యింత వ్యత్యాసమా? మనిషికి అతీతంగాని ప్రతిపనీ నేను చేయగలను. ఒకసారి ఒక వుదయాన్నే లేచి, పట్టెడన్న మేనా తినకండా పట్టెమిది మైళ్ళు నడిచి బెజవాడ చేరుకున్నాను. నేను యెంత సేపయినా కూర్చుని వుండగలను.

వై : నేనడిగింది నీ విద్యార్హతలు. ఇవన్నీ యెందుకు?

శ్రీ : అట్లానా? తెలుగులో ప్రచురితమైన పుస్తకాల్లో మూడొంతులకి తక్కువ లేకండా చదివాన్నేను. ధారాళంగా మాట్లాడగలను, రాయగలను. ఎంతటి కఠిన పదానికైనా నిమిషంలో అర్థం చెప్పగలను. తరవాత—

వై : నువ్వేపరీక్షయినా ప్యాస్సినావా?

శ్రీ : కనీసం ఆ వ్యామోహం నాకు లేదు. తలుచుకుంటే యీపాటికో యెమ్మే అవతాహతున్నది, గాని—

వై: అబ్బాయ్, ఈకొలంలో తల్చుకోవటం పనికిరాదు. అయితీరాలి!...అయితే ఏపరీక్షా ప్యాసవలేదన్నమాట...!

శ్రీ: ఈ జీవితంలో నేను పరీక్షలు ప్యాసు కాదల్చుకోలేదు. పట్టి చెత్త విజ్ఞాన వికాసాలకు యేమూ త్రమూ వుపయోగించని...

వై: ఆగు. విద్యావిధానంమీద నీ విమర్శ కూడా యెందుకులే.

శ్రీ: సరిగ్గా ఆయాతే ముగ్గురు నలుగురు నాలో అన్నారు. మాచావూ-విమర్శించటానికి డిగ్రీలు అక్కర్లేదు.

వై; ఏమోలే, పోనీ - నువ్వేమంటావు యింతకీ.

శ్రీ: ఏమంటాను? ప్రపంచాన్ని తిట్టిపోస్తాను. నిలచున్న పళ్ళాన్ని.

వై: ఎందుకు?

శ్రీ: ఎందుకా? ఎందుకేమిటి, ప్రతిదానికీ. నన్ను పోషించలేని యీ ప్రపంచం-నన్ను బ్రతికించుకోలేని యీ ప్రపంచం- నన్ను నిలబెట్టుకోలేని వెధవ ప్రపంచం...

వై: నువ్వు యేదో యిట్టు లాగున్నావే. తెలివి ముదురుపాకాన బడ్డది. నిన్ను ప్రపంచం ఎందుకు పోషించాలి? ఎందుకు బ్రతికించాలి? ఎందుకు నిలబెట్టుకోవాలి?

శ్రీ: పుట్టానుగనుక - పుట్టించుకున్నేదిగనక. నారుపోషించుకు, నీరు పోషిద్దా? అయినా నేను సామాన్యుడిని గాకపోతిని-

వై: ఇదొకటా? సామాన్యుడిని మించిన లక్షణాలు నీలో యేమున్నై? చెప్పు—

శ్రీ: వివాదం అనవసరం! నాలోవున్నై. అది మాత్రం నువ్వు వొప్పుకోక తప్పదు.

వై: పోనీ నాకు తెంలేదు. వెళ్ళిపోతాను, సెలవ్...

శ్రీ: వీడెక్కడి మనిషి! సాంతం వింటాడనుకున్నాను. ఇంత అకస్మాత్తుగా లేచిపోతాడనుకుంటే అసలు నాగొడవే యెత్తకపోదును! సగంలో ఆపేసిని, నా మనసేం శాంతి పొందినట్టు? శాంతి ఇవ్వలేనివాళ్లు యీ ప్రపంచంలో వాళ్ళంతా. నాక్కొవలసినవి దప్ప తక్కినవన్నీ ఇక్కడ వున్నాయి. నాక్కొవలసిన సుఖం ఎక్కడవున్నదని వెదకను? ఈ ప్రపంచంలో

చంలో అది వున్నదో లేదో నాకు తెలియదు. కాని వుండే వుంటుందని నమ్మాల్నివస్తున్నది, ఈమనుషుల అరుపులు వింటోంటే. దొరికినా, దొరక్కపోయినా వెదకటం నావిధిగా భావించుకుంటాను. నా శ్రమంతా వృథా అవాల్సిందేనా?

పెద్దగొంతు వొకటి: ఎవరక్కడ? ఇక్కడెవరూ తిరగ్నూడదు. అంతా వెళ్ళిపోండి. ఊ, వెళ్ళండి.

శ్రీ: నేను పుట్టిన యీ ప్రపంచంలో, నా యిట్టమెనవోట నింవోటానికిలేదు. ఎవరో, నాకు తెలిసివాళ్లు వచ్చి నన్నవతలకి గంటేస్తారు. వాళ్ళకా అధికారం వున్నదిటమరి! పుటుతూ నేవస్తుందా అది? అయితే నాకురాకేదేం? నా కెవ్వర్ని మాటాడించడానికేలేదే? 'ఊ' అంటేతప్పు, 'అ' అంటేతప్పు. 'నారాయణా' అంటే బూతుమాట అయితీరుతుంది నా విషయంలో.

పై పెద్దగొంతు: ఇంకా యెవరక్కడ, మూలుగుతున్నార? వెళ్ళిపోమని చెబుతోంటే వినిపించడంలేదా? ఇక్కడేంపని యీ వేళ్ళప్పుడు.

శ్రీ: ఇక్కడగాక మరెక్కడా నాకు పనిలేదు. నాకుచెవుడేవిటి? ఎంతఆరచినా దూరాన్నిచే వినగల్గు. నాక్కొవలసిన అరుపులు వినిపించవుగాని.

పై పెద్దగొంతు: ఏయ్ మనిషి! ఇక్కడెవరూ వుండరాదు- వెళ్ళిపో.

శ్రీ: నయం, 'పండి' అన్నావుగాదు. నీ నోటి కడ్డేమిటి? నీ మాటప్రకారం వెళ్ళిపోతున్నాలే.

అయినా యెక్కడికని వెళ్ళను. నాకోసం యెవరు నిరీక్షిస్తున్నారు గనక? నేనంటే ఎవరు పడి చస్తున్నారు గనక? కానీ, యిక్కణ్ణించి వెళ్ళిపోక తప్పదు గదా...

తుడి మొదలూ లేని—

ఒక వ్యక్తి: ఏమిటి దేవుడిని ప్రార్థిస్తున్నారా? అది మధ్యాంతాలులేవు అయినవరు, మీరు రెండే అంటున్నారుగాని...

శ్రీ: నాభావం మీరు సరిగా పసికట్టలేదు. తుడి మొదలూ యెప్పుడైతే లేవో, మధ్యా

వుండదు అవుడే. అది ప్రత్యేకంగా చెప్పవలసిన అవుసరమేమిటి? అయినా నేనిప్పుడు దేవుడిని ఆనటంలేదు. నాకసలు దేవుడితో పనేమిటి? తీరా యేపనన్నా వున్నప్పుడు ఆయన కనిపిస్తాడు గనకా? వట్టి భ్రమ.

వ్యక్తి: నువ్వెక్కడో నా స్మిరుడల్లవున్నావే. రా, నీతో వాదిస్తాను.

శ్రీ: నేను నాస్మిరుడినని నీతో అనలేదు. వాదించటానికి నాకు వోషికలేదుగూడా. ఫలం శూన్యం అయినకార్యాలు నేనేమీ చెయ్యను. నాక్కావలసిన ధోరణిలోని మనుషుల్ని పట్టుకోలేక పోతున్నాను.

వ్యక్తి: పోతావేమిటి? దేవుడున్నాడని నీ చేత వొప్పించిగాని, నేనిక్కడినించీ కదలదల్చుకోలేదు.

శ్రీ: తిరుగులేని ప్రతిజ్ఞ! దేవుడున్నాడు. ఇక్కడినించి కదలిపో.

వ్యక్తి: అదీమాట!

శ్రీ: ఇప్పుడక్కడికి వెళ్లను? శాంతి దొరికే నీమల్లో వివారిద్దాను నే నా అశ ఆగారి పోవలసిందేనా?

పేదరు చదువుతున్న ఒక గొంతు: యాడో ప్రపంచయుద్ధం ముంచుకు వస్తున్నది. యుద్ధ విరమణకు ప్రముఖులు చేసిన యత్నాల వైఫల్యం. అతి త్వరలో ముఖ్య పట్టణాలలో ఆటం, ఉదజని బాంబుల ప్రయోగం సాధ్యమట! నష్టమయే జనసంఖ్య, ఆస్తి పాస్తుల లెక్కా అవుడే గుణించబడినవని విదేశాంగ నీతి మంత్రి ప్రకటన. యుద్ధ రంగాలలో ప్రవేశించటానికి సైన్యం సంసిద్ధమై వున్నది.

శ్రీ: ఇదేమిటి? విచిత్రం! ఎవరా యుద్ధకాముకులు? నాకూ అంతులేని సైన్యం వుంటే బాగుణ్ణు. ప్రపంచాన్నంతా జయింతును! ప్రపంచాన్నంతా జయించి, 'శాంతి' స్థాపించి యీ మానవ జన్మం యేమిటో, నే వెదికేదాని సాఫల్యం యేమిటో కనుగొందును. అయితే వాళ్లు యుద్ధం యెందుకు చేస్తున్నట్టు? నాలాటి వాళ్లనా వాళ్లు? నాబోటి అసహాయులీ ప్రపంచంలో ఇంకా వేనకువేలు వున్నారా? అబద్ధం. సందిగ్ధంలో వుండేవాళ్ల సంఖ్య విపరీతంగా వుండి వుండదు. దానికి మరో కారణం

వుండొచ్చు నాకు తెలియనిది. అంతేకాని— ఒక గొంతు: యుద్ధం వొస్తుంది. మనదేశం యే పక్షం వహిస్తుందో!

శ్రీ: యుద్ధానికి రెండు పక్షాలు అవసరం! యుద్ధానికి నాకూ సంబంధం యేమిటి? నాకీ రోజు తినతిండి, కట్టబట్టా సర్కిలాల్లే, దీనికెవరు బాధ్యులూ అంటే? ఈయుద్ధం రావడం వుత్తి పుణ్యానికే. దానిదారినది వొచ్చిపోలే ఫరవాలేదు. మనందరి నెత్తినా రాళ్లు పడేసిగాని పోదు. కరువు, కాటకం! రూపాయికి ఏసరుకూ రాదు. వందలూ వేలూ కలవాళ్ళదే రాజ్యం. కాస్త పొలం వున్నాళ్లు గూడా కొమ్మెక్కి కూర్చుంటారు, దయ్యల్లాగా! ఇంతకూ...

పై గొంతు: చూడగా చూడగా మీరేవో తీవ్ర సమస్యలో బాధపడుతున్నట్టున్నది. నే నేమైనా సహాయం చేయగల నేమో!

శ్రీ: ఎందుకు చేయలేరూ? తప్పకుండా చెయ్యగలరు. మాచారూ, నాకు కొన్నిగంటలుగా తినటానికేమీలేదు.

పై గొంతు: అాలేనా. కొన్ని నెలలుగా తినటానికి లేనివాళ్లున్నారు. ఇదేం వింత! మన దేశాన్నా పోషించిన కరువు విశాచి అలాంటిది. మనమేం చేయగలం?

శ్రీ: మొదలే మనవి చేసుకున్నాను, మీరు తల్చుకుంటే చెయ్యగలరని. నాకో రూపాయి యియ్యలేరూ మీరు? నామాపులకే గొప్పగా కనిపిస్తున్నారంటే, మీరు కొన్నివేల రూపాయలకు అధిపతులై వుండాలి!

పై గొంతు: బాగు బాగు! యేదో తమాషాగా వున్నట్టుంటే సలహా ఏమైనా కావాలేమో, అంతర్జాతీయ సమస్యలకు వలెనని ఆడిగాను గాని, యిట్లా యింత నీచంగా— ఛీ, ... ఛీ—

శ్రీ: వెళ్లిపోతున్నావుటోయ్ పెద్దమనిషీ. ఇంతేనా నీ సహకారం. పైగా నీచమంటావా? ఛీ. ఒక్క నిమిషం పక్కవాడికి సహాయంగా నిలవలేని నువ్వు యెందుకు పనికొస్తావో? ఈ ప్రపంచం యింతకుముందు నేను నిర్ణయించు కున్నట్లు యెందుకూ పనికిరానిదే. నా బోటివాడికి ముఖ్యంగా. ఇట్టి ప్రపంచంలో బ్రతికేం బ్రతక్కేం? ... అయినా చూస్తాను.